

Dit Ouessant-lam krijgt een bolus ingebracht. De maagbolus is een alternatief voor het elektronische oormerk en vrij populair onder houders van kleine rassen.

Liever geen lammetje met een groot oormerk

De groene oormerken worden het meest gebruikt voor de elektronische I&R die vorig jaar is ingevoerd. Maar sommigen vinden ze te lelijk en te groot. Wat zijn de ervaringen met alternatieve identificatie?

I&R-merken

Een lijst met alle merken die op de markt zijn, is te vinden op de website www.hetInvloket.nl. Klik onder Onderwerpen door naar Registratie > Dieren > Schapen en geiten > (Oor)merken > Leveranciers en goedgekeurde sets elektronische identificatiemiddelen schapen en geiten.

Het overgrote deel van de schapenhouders gebruikt de groene oormerken. Andere vormen van identificatie komt schapenhandelaar Lambert Pijl uit Hijken nauwelijks tegen in zijn werk. “Zo’n 99,5 procent van de dieren draagt de groene oormerken”, stelt hij. Het Platform KSG bevestigt dat. Voorstanders vinden deze merken makkelijk, betrouwbaar, snel in te brengen en goedkoop. Niet iedereen is het daarmee eens. Zo

pleit de Nederlandse Belangenvereniging van Hobbydierhouders (NBvH) al tijdens voor alternatieven. Voorzitter Paula Polman: “We zijn wel voor goede registratie, maar oormerken kennen hun problemen. Denk aan uitzweren of verlies. We zouden liever zien dat het injectaat erkend wordt.” In combinatie met een wit oormerk is het injectaat in principe toegestaan door Dienst Regelingen (DR), maar eerst moet een leverancier een erkenning aanvragen voordat hij dit type identifica-

tiemiddel op de markt mag brengen. Datzelfde geldt voor de pootband.

De maagbolus daarentegen is wel erkend en wordt regelmatig gebruikt door houders van kleinere rassen in combinatie met een Pat-oormerk, een aluminium plaatje als oormerk. De bolus heeft de vorm van een cilinder. De gewone versie is zeven centimeter lang, de minibolus is 5,5 cm.

Als laatste is er nog de tatoeage. De lange code mag over twee oren verdeeld worden. Maar met een tatoeage, pootband of injectaat mogen dieren niet geëxporteerd worden en moeten ze eerst hermerkt worden.

EMOTIE

Bij de keuze van het type merk blijkt emotie vaak een rol te spelen. De standaard groene merken zijn makkelijk en duidelijk, maar vooral hobbyhouders vinden ze vaak niet mooi en kiezen voor alternatieven. "Het grootste punt van kritiek is inderdaad dat schapenhouders oormerken lelijk vinden", zegt secretaris van het Platform KSG en voorzitter van de VSS Jan van der Zanden. "Ze hebben liever kleinere merken die minder opvallen."

Toon de Bie van leverancier Elda in Rijen beaamt dat. "Onze Elda Clip, die sinds januari op de markt is, is kleiner dan de standaardversie en erg in trek. Dat is iets gevoelsmatig. Mensen zien liever geen

lammetje met zo'n groot oormerk." Ook Bouke Hendriks van Agro Verhen uit Helmond verkoopt regelmatig kleine oormerken, zoals de Tagtronic en de OS ID combi. "Mensen vrezen dat ze hun schaaap pijn doen en willen daarom iets kleins."

Bolussen verkopen beide leveranciers maar mondjesmaat. De Bie: "Grotere schapenhouders hebben ze liever niet. Ze mogen pas na vier of vijf maanden na de geboorte in. Dus eerst moet de schapenhouder de oorflap inbrengen en een paar maanden later de bolus." Daarnaast is de bolus niet voor elk ras geschikt. Voor het Drents Heideschaap bijvoorbeeld is de minibolus te klein en de gewone bolus te groot.

Ook slachterijen hebben liever geen bolussen. "Je weet niet waar je ze zoeken moet", zegt Bert Mulder van Slachterij Midden Nederland uit Twello. "Ik moet die beesten met een handreader onderzoeken. Dat kost ons te veel tijd." Maar de kwaliteit van de oormerken is ook nog niet optimaal, meent hij. "De ene chip heeft een krachtiger signaal dan de andere chip. Dat zorgt echt voor problemen. Ik kan maar 75 tot 80 procent van de oornummers stationair opnemen."

KOSTEN

De kosten spelen eveneens een rol. De prijs van een elektronisch oormerk be-

gint bij € 1,20 als minder dan vijftig stuks afgenomen worden. Daarboven zakt de prijs naar € 1,10. Een bolus komt in combinatie met Pat-oormerk algauw op meer dan 5 euro. Het apparaat om de bolus in te brengen kost 45 euro. De prijs van een oormerktang ligt tussen de 15 en 25 euro. Hendriks: "Hobbyhouders kijken niet op een dubbeltje. Grotere schapenhouders juist wel. Met 500 schapen scheelt een dubbeltje nogal." De Bie ziet een andere tendens: "Hobbyhouders gaan vaak voor het goedkoopste. Ze hebben er geen last van als de chip het niet doet. Grotere schapenhouders hechten meer waarde aan de kwaliteit van een oormerk en willen daarvoor meer betalen."

Handelaar Pijl komt zelfs schapen tegen zonder (oor)merken. "In de hobby sfeer hebben mensen het nog niet goed voor elkaar. Ik merk regelmatig dat schapen of lammeren niet eens zijn aangemeld bij de geboorte. Ik zit ermee, want ik moet met tien of twaalf schapen naar drie verschillende adressen."

Polman van de NBvH geeft toe dat niet iedere hobbyhouder oormerken gebruikt. "Ze vinden ze lelijk. Pas als schapen naar de slacht moeten, gaan de oormerken erin. Formeel wordt dit niet goedgekeurd door DR, maar als je kunt laten zien dat de papieren in orde zijn, dan gaat men vaak wel akkoord. Wij maken speciale paspoorten hiervoor." <<

'Nummers niet altijd nodig'

Elk lam moet binnen zes maanden na geboorte worden gemerkt en geregistreerd, maar Gerrit Knol in Heinenoord (Z.-H.) geeft daar zijn eigen uitleg aan: "Zolang je als hobbyhouder geen schapen hoeft te vervoeren of naar de slacht moet brengen, heb je geen nummers nodig. Zeker niet als je bij het stamboek aangesloten bent. Daar staat alles al geregistreerd."

De schapenhouder heeft geen goede ervaringen met (oor)merken. Bij de vijf melkschapen die hij voorheen had, had hij veel verlies

van oormerken. Voor zijn drie Ouessantjes dacht hij beter af te zijn met Pat-oormerken in combinatie met de maagbolus. Maar twee bolussen heeft hij al teruggevonden: één in de wei, de ander in de drinkbak. "Of die derde nog een bolus heeft, weet ik niet. Ik heb geen reader. Ik stop ze er ook niet meer in, totdat ze naar de slacht moeten. Hoe die derde straks wegmoet, weet ik nog niet." Overstappen op een ander merk doet hij niet. "Ik heb er toentertijd meerdere tegelijk gekocht, want dan waren ze goedkoper. Ik kan de komende tien jaar dus vooruit."

GERRIT KNOL

